

loby celou porovnanou částku až na 1 Kč, kterou také nabídl žalobci za sporu, ale ten ji nepřijal. Nižší soudy uznaly podle žaloby, poněvadž vyhotovení rozhodčího výroku nebyla podepsána všemi rozhodci, takže jest tu důvod neúčinnosti rozhodčího výroku podle § 595 č. 3 c. ř. s.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zda jsou splněny hmotněprávní předpoklady žalobního nároku, zkoumá soudce jen na podkladě přednesu stran a proto řešení otázky, zda tyto hmotněprávní předpoklady jest pokládati za pravdivé, závisí na dispozici stran. Avšak otázku, zda-li strana jest vůbec oprávněna v jednotlivém případě se dovolávati právní ochrany státu a žádati, aby soud vynesl rozhodnutí o určitém soukromoprávním nároku, jest řešiti s hlediska veřejnoprávního, takže to nepodléhá dispozici stran. Soud není povinen vydávati rozhodnutí, která by měla jen čistě akademický a nikoli též praktický, hospodářský význam. Není předpisu, z něhož by bylo lze dovoditi, že soud nesmí přihlížeti k okolnostem, které žalovaný v tomto sporu přednesl na svou obranu ve smyslu posléz uvedeném. Hlavním účelem žaloby o neúčinnost rozhodčího výroku (§§ 595 a 596 c. ř. s.) jest, aby žalobce, dosáhne-li neúčinnosti rozhodčího výroku, mohl pak po případě svůj nárok, jenž byl předmětem rozhodčího výroku, uplatniti sporem před řádným soudem. Uznal-li žalobce výrok rozhodčí za správný, nebo byl-li jeho obsah převzat do narovnání, sjednaného mezi žalobcem a žalovaným, a splnil-li žalovaný závazek jemu takto uložený, pak pominul účel, který sleduje žaloba o neúčinnost rozhodčího výroku, poněvadž žalobcův nárok zaplacením zanikl a tím pominul i jeho zájem na soudním rozhodnutí o neúčinnosti rozhodčího výroku. Pak by tu scházel procesní předpoklad pro rozhodování soudu o tom, zda rozhodčí výrok pozbyl účinnosti podle § 595 c. ř. s. nebo ne. Poněvadž se nižší soudy nezabývaly věcně námitkou žalovaného, zda došlo mezi stranami k narovnání podle § 1380 obč. zák., a nezjišťovaly okolnosti žalovaným v tom směru tvrzené, pokládajíce je za bezvýznamné, a protože vada ta sahá až do první stolice, bylo podle § 510, odst. 1, c. ř. s. zrušiti i rozsudky obou nižších soudů. Bude-li prokázáno, že uvedený přednes žalovaného jest pravdivý, bylo by žalobu zamítnouti. Nebude-li prokázáno, byla by tu ovšem dána neúčinnost napadeného výroku podle § 595 č. 3 c. ř. s.

Čís. 15830.

K otázce přípustnosti novot v dovolacím řízení ve smyslu § 504, odst. 2, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 18. února 1937, Rv I 844/34.)

Žalobce se domáhá výroku, že narovnání ujednané se žalovanou obcí jest neplatné, poněvadž je ujednal ve stavu úplné vyčerpanosti, po němž padl do mdlob. Teprve později se dověděl, že měl ujednati ně-

jakou dohodu a podepsati prohlášení, že vyplacením částky jsou vyrovnány všechny jeho nároky z úrazu, který utrpěl vinou žalovaného. Nižší soudy žalobu zamítly. V dovolání z rozsudku uplatnil žalobce též, že byl po případě jest nepříčetný a za své činy neodpovědný, že proto jest napadený rozsudek i s předchozím řízením zmatečný podle § 477 č. 5 c. ř. s., ježto nebyl ve sporu zastoupen zákonným zástupcem, ač byl duševně chorý, a že řízení jest neúplné, poněvadž nebyl proveden důkaz znalcem psychiatrem o jeho příčetnosti v době sjednání dohody se žalovanou obcí.

Nejvyšší soud, nevyhověv dovolání, uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Neprávem má žalovaná za to, že okolnosti, jimiž jest v dovolání doličována žalobcova nepříčetnost, jsou novotami v dovolacím řízení nepřipustnými. Podle § 504, druhého odstavce, c. ř. s. mohou býti v dovolací stolici přednesena nová tvrzení o skutečích nebo důkazy předneseny toliko k tomu, aby bylo podporováno nebo vyvráceno tvrzení, že rozsudek odvolacího soudu je zmatečný pro některou vadu v § 477 c. ř. s. vyznačenou, nebo že odvolací řízení trpí vadou, která mohla překážeti úplnému vysvětlení a důkladnému posouzení rozepře. Nová tvrzení v dovolání a nové, v dovolání nabízené důkazy se týkají právě okolnosti, že žalobce byl anebo jest nepříčetným a za své činy neodpovědným, a jest jimi doličováno jednak, že napadený rozsudek i s předchozím řízením jest zmatečný podle § 477 č. 5 c. ř. s., ježto žalobce nebyl ve sporu zastoupen zákonným zástupcem, ač byl duševně chorým, jednak jest jimi dovozována neúplnost odvolacího řízení, že nebyl proveden důkaz znalcem psychiatrem o příčetnosti žalobcově v době sjednání dohody se žalovanou obcí. K nedostatku procesní způsobilosti strany musí hleděti z úřadu i dovolací soud (§ 6, první odstavec, c. ř. s.). Dovolací soud nařídil podle § 509, třetího odstavce, c. ř. s. prvému soudu, aby provedl znalecký důkaz o tom, zda byl žalobce choromyslný nebo slabomyslný v době zahájení a trvání sporu. Znalci podali posudek, že žalobce netrpí zřejmou senilní demencí, která by ho činila neschopným pravoplatně jednati, a že ani v době vyjednávání se žalovanou dne 22. června 1931 netrpěl žalobce žádnou duševní chorobou, a to ani přechodnou duševní chorobou, a že byl schopný pravoplatně jednati a pochopiti předmět a význam tehdejšího ujednání. Posudek znalců jest jasný, důkladný a věc úplně vyčerpávající. Bere jej proto odvolací soud za základ svého rozhodnutí. Ježto žalobce byl způsobilý k právním jednáním v době zahájení a trvání sporu, není tu zmatečnosti, vytýkané dovolatelem.

Čís. 15831.

Skutečnost, že jest žalovanému jako vlastníku knihovně připsána celá nemovitost, převedená na něho ideálními spoluvlastníky, nepřekáží ani odpůrci žalobě o neúčinnost převodu jedné z ideálních částí, jež patřila před tím odporovatelovu dlužníkovi, ani povolení exekuce jen na